

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. Ostenditur falsitas propositionis damnatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

quia ex illa sequuntur gravissima in convenientia in maximum, & manifestum damnum animarum, ut infra dicam.

CAPVT III.

Ostenditur falsitas propositionis damnatae.

SVMMARIVM.

Prima demonstratio ex eo, quod confessarius debeat formare iudicium, saltem probabile de dispositione penitentis. n. 16. & 17.

An penitens teneatur exponere quidquid Confessarius iure potest interrogare? n. 18.

Quid de mente P. Suariz? num. 19. & seq.

Secunda demonstratio ex iure confessarii ad vitanda peccata in futurum. n. 22. & 23.

Demonstratio tertia ex levitate fundamenti ad propositionem damnatam. num. 24.

Sape est obligatio exponendi peccatum iam confessum. n. 25. & 26.

Vltima ratio ex consuetudine afferente periculum peccandi. n. 27.

16. **O**stenditur primo. Cum confessarius non possit absolvere penitentem, nisi recte dispositus, ad hoc vt absolvat, debet habere credulitatem saltem probabilem de recta dispositione penitentis: habet ergo ius inquirendi, an penitens habeat propositum non peccandi. Tum sic: confessarius dubitans de hoc proposito, propter tepiditatem, qua penitens illud significat, aut propter aliam circumstantiam: debet aliquam diligentiam praestare ad examinandum id propositum non peccandi; cum ergo diuturna consuetudo peccandi soleat difficiliorem reddere efficaciam pro-

positi, poterit interrogare de tali consuetudine, & de animo illam amputandi, vt ita cognoscat, quale sit propositum penitentis, & an ille sit recte dispositus.

17. Ex quibus sic instruitur argumentum. Confessarius habet ius inquirendi, & interrogandi, quae conducunt ad cognoscendum propositum non peccandi, quod affert penitens: sed ad hoc conducit, an habeat consuetudinem peccandi taliter, & quem animum habeat illam amputandi: ergo habet ius interrogandi, an habeat consuetudinem peccandi taliter, & quem animum habeat amputandi illam.

18. Dices. Plures sunt Authores graves, qui docent, quidquid confessarius iure suo potest interrogare, teneri penitentem, etiam non interrogatum, confiteri: sed, vt supra diximus, penitens per se non tenetur confiteri consuetudinem, quando ipsa non affert periculum proximum incidendi in peccata laethalia: ergo confessarius iure suo non potest id interrogare; & consequenter nec penitens tenetur respondere.

19. Maior probatur. Nam P. Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 22. sect. 3. nu. 10. ait: *In hoc iudicio quidquid penitens tenetur dicere interrogatus a Iudice, tenetur ipse sua sponte confiteri; quia hoc iudicium non est coactum sed voluntarium, & interrogatio confessoris non addit obligationem, sed illam potius supponit: ideo enim confessor iuste interrogat, quia penitens habet obligationem confitendi.* Filguera in expositione huius propositionis damnatae attribuit illam P. Suariz: ad quod inductus est autoritate Patris Moya, qui tom. 1. tract. 3. disp. 3. quaestione 5. cap. 2. §. 1. propter hunc textum existimat, P. Suarium dedisse fundamentum ad eam opinionem Sancij propugnandam, ita vt penitens non te-

Suar.

Filg. Moya.

nea-

neatur respondere confessario interroganti, nisi ea, quæ ipse pœnitens per se tenetur confiteri; atque adeo quia pœnitens per se non tenetur fateri cōsuetudinem, neque confessarius habet ius interrogandi illam. Affirmat etiā, quam plures alios Doctores, qui illam doctrinam generalem Suariz sequuntur, dedisse idem fundamentum pro opinione Sancier, & citat (relatis eorum verbis) Texedam, Verricellium,

Texte. Filiucium, & Franciscum Bonæ Spei.
Verric. 20. Sed contra est: nā hæc doctrina, & Authores illius non sunt, nec
Filiu. afferuntur ad rem. Pro cuius claritate norandum est, aliud esse ius interrogandi, quod habet confessarius circa integritatem materialem confessionis; & aliud ius interrogandi, ut sibi satisfaciatur de dispositione pœnitentis. Nam circa primum, verissimum est, quod, quidquid tenetur dicere pœnitens interrogatus à Iudice, tenetur ipse sua sponte confiteri. Et hoc est, quod asserit P. Suarez verbis proxime relatis. Agit enim de integritate confessionis, ad quam opinatur necessarium esse confiteri circumstantias aggravantes. Et ex eo, quod confessarius possit iure suo interrogare pœnitentem de circumstantiis aggravantibus, infert, ipsum pœnitentem teneri sua sponte confiteri.

21. Quod autem pœnitens interrogatus à confessario de circumstantia aggravante, teneatur illam confiteri, statuit ibidem, his verbis: *Si confessor interroget à pœnitente huiusmodi circumstantiam, pœnitens tenetur eam dicere, quia confessor ius habet interrogandi; cum hac notitia necessaria illi sit ut possit convenienter suo munere fungi. Vnde si pœnitens neget, plane fallit confessorem in re gravi, & multum ad iudicium pertinente.* Vide quam

Suar. longe absit Suarius ab ea propositione, quod pœnitens non teneatur respondere confessario interroganti. Hic

enim est discursus eius: Pœnitens tenetur respondere confessario interroganti de circumstantia aggravante, sed qui tenetur respondere confessario interroganti, tenetur ipse sua sponte confiteri (scilicet in ordine ad integritatem materialem): ergo tenetur sua sponte confiteri circumstantiam aggravantem. De eo autem, quod cōducit ad hoc, quod confessarius sibi satisfaciatur de dispositione pœnitentis requisita ad absolutionem, nihil penitus asserit ibi Suarius.

22. Ostenditur secundo. Confessarius debet consulere pœnitenti ea media, quæ conducunt ad emendationem vitæ in futurum; atque adeo habet ius interrogandi ea, quæ ad hunc finem conducunt; ut constat ex cap. *omnis utriusque sexus*. Illis verbis, *Sacerdos autem sit discretus, & cautius, ut more periti medici superinfundat vinum, & oleum vulneribus sauciatis; diligenter inquirens, & peccatoris circumstantias, & peccati: quibus prudenter intelligit quale debeat ei præbere consilium, & eiusmodi remedium adhibere diversis experimentis utendo ad salvandum agrotum.* Ex his enim ultimis verbis *diligenter inquirens*, & constat, debere interrogare ea, quæ conducunt ad præbendum consilium, & remedium adhibendum; quod pertinet ad futuram emendationem.

23. Sed inquirere consuetudinem peccati maxime conducit ut prudenter intelligat, quale debeat ei præbere Consilium, & cuius modi remedium adhibere: ergo confessarius habet ius inquirendi, seu interrogandi de consuetudine. Et quidem contra consuetudinem peccandi est maximum remedium frequentia suscipiendi Sacramenta; item assiduus clamor orationis ad Deum, studiosa imploratio Patrocinijs B. Virginis, & multa alia. Si ergo confessarius obligationem habet adhibendi hæc, aut si-

mi.

milia remedia contra depravatam consuetudinem; ad illa adhibenda ius habet inquirendi talem consuetudinem.

24. Ostenditur tertio. Si propter aliquid pœnitens non teneretur confiteri consuetudinem, etiam interrogatus, maxime, quia nemo tenetur cōfiteri bis idem peccatum; hoc enim est præcipuum fundamentum Ioannis Sancij, sed hoc fundamentum laborat in æquivoco; ergo absque fundamento dicitur pœnitens non teneri ad confitendam consuetudinem, etiam interrogatus. Probatur Minor. Nam licet per se loquendo pœnitens non teneretur confiteri bis idem peccatum; sunt tamen multi casus, in quibus teneretur pœnitens iterum confiteri, quæ iam confessus est. V. g. Petrus suavitatis Socijs, vt omnes simul concurrerent ad tale furtum: postea Petrus confessus est furtum, & oblitus est confiteri suasionem, seu scandalum datum socijs. Mox recordatus est, se non esse confessum eam suasionem. & vt satisfaciat suæ conscientiæ, vult illam suasionem confiteri. Sed numquid rite confitebitur Petrus, si dicat, (suasi socijs, vt patrent peccatum grave?) Minime: nam suasio, sive scandalum speciale specificatur ab obiecto, ad quod inducit: ergo necesse est, quod pœnitens confiteatur suasionem ad furtum: ergo necesse est, quod hoc modo iterum confiteatur furtum.

25. Item Titius carnaliter cognovit sororem vxoris suæ: & deinde confessus est hoc peccatum; & tunc admonitus est, quod non posset petere debitum a sua vxore. Deinde violavit hanc legem petendo debitum. Quomodo confitebitur Titius hoc secundum peccatum, nisi simul confiteatur primū? Quia si dicat confessario, (petivi debitum ab vxore) respondebit confessarius, in coniugatis illud non esse peccatum: ergo vt con-

fessarius intelligat peccatum illius, necesse erit facere mentionem peccati prioris, ratione cuius ortum est impedimentum affinitatis cum vxore.

26. Similiter ergo quamvis pœnitens non teneatur directe ad confitendum consuetudinem peccatorum, quæ iam confessus est, tenetur tamen indirecte quando iudicio confessarij oportet declarare consuetudinem, vel vt confessarius sibi satisfaciat de recta pœnitentis dispositione, præcipue de proposito non peccandi de cetero; vel vt confessarius adhibeat oportuna remedia ad emendationem vitæ.

27. Probatur quarto specialiter de illis consuetudinibus, quæ vt dixi, cap. 2. afferunt periculum, & occasionem proximam incidendi in peccata læthalia, qualis est consuetudo iurandi, maledicendi, detrahendi, &c. Quandoque enim est novum peccatum retinere, & non refragari perfectæ consuetudini. In his enim debet confessarius interrogare pœnitentem, vt examinet, an fiat eius generis, quæ afferant talem occasionem proximam, & quarum retentio constituat novum peccatum.

CAPVT IV.

*Satisfit argumentis propositionis
cap. 1. pro opinione damnata.*

SVMMARIVM.

Per accidens potest oriri obligatio confitendi bis idem peccatum. n. 28.

Non sufficit recta dispositio pœnitentis ad absolutionem, nisi de eâ constet confessario. n. 29.

Etsi de dispositione constet confessario, adhuc non tenetur statim absolvere. n. 30.

Confessarius debet habere fidem pœnitentis.